

'Tsja, over woordenschat verwerving is inmiddels een eindeloze reeks boeken verschenen, dus kan dit werk hier veel aan toevoegen?' is een makkelijk voorspelbare vraag. Misschien helpt de opmerking dat de hoeveelheid informatie en de complexiteit ervan het boek er nou niet direct het eenvoudigste of meest toegankelijke op de markt te maken. Toch biedt het boek van Elke Peters, hoofd(-docent) van de onderzoeksgroep Taal, Onderwijs en Samenleving van de katholieke Universiteit Leuven (Campus Antwerpen) een breed scala aan informatie. De aanzienlijke lijsten met verwijzingen per hoofdstuk laten zien dat hier sprake is van heel grondige weergave van onderzoeken en verwijzing naar vakliteratuur. Wat meer is, Peters geeft veel suggesties voor bijvoorbeeld woordenleerapps, nuttige frequentielijsten en allerlei digitale hulpmiddelen, bijvoorbeeld hoe je de dekkingsgraad van een tekst kunt berekenen (p. 67).

In hoofdstuk 1 ontrafelt Peters enkele hardnekkige mythes m.b.t. het leren van woorden zoals de gedachte dat woordenschatlijsten niet meer van deze tijd zouden zijn(!).

Hoofdstuk 2 behandelt individuele woorden en hoe woordfrequentie een rol speelt in het leren van een taal (Ken je de 2000 frequentste woorden dan kun je ongeveer 90% van de woorden in een tekst lezen en deze 2000 woorden zijn dan ook echt cruciaal!).

Hoofdstuk 3 belicht de rol en het leren van collocaties en woordcombinaties (die moeilijk zijn om te leren, maar volgens Peters expliciet aandacht verdienen in de vreemdetalenklas en incidenteel en intentioneel geleerd kunnen worden. Met name het incidentele proces wordt door Peters gezien als traag en cumulatief (p.89)). Zij stelt bijvoorbeeld ook dat *chunks* vaak gezien worden als makkelijk te leren woordcombinaties maar juist door leerders vaak over het hoofd worden gezien. Bewustmakingsactiviteiten (zoals het laten onderstrepen van collocaties en woordcombinaties in teksten) ziet de auteur als bijzonder nuttig!

In hoofdstuk 4 werkt Peters technieken uit die leerwinst voor woordenschat bij leesactiviteiten kunnen vergroten volgens drie cognitieve processen (woorden opmerken, verwerken en herhalen) en in hoofdstuk 5 doet ze dat voor luisteren en kijken. Speciaal noemenswaardig is de aandacht die Peters besteedt aan de rol van ondertiteling bij luisteractiviteiten. Naast dat ze wijst op overtuigend onderzoeksbewijs (o.a. P. Nation, 2006) voor het nut van Engelse ondertiteling adviseert ze om waar mogelijk kernwoorden als ondertiteling te tonen waarbij slechts één woord wordt getoond of d.m.v. kleurarcering waarmee je aandacht vestigt op een aantal woorden/woordgroepen. Peters somt diverse softwarepakketten op die gebruikt kunnen worden om zelf ondertitels toe te voegen (p. 96).

Hoofdstuk 6 behandelt de rol van spreken en schrijven m.b.t. het aanleren van idioom. Eerst beschrijft Peters dat je 1000 tot 2000 frequente woorden nodig hebt om dagelijkse gesprekken te kunnen volgen (dat is gelijk aan B1 ERK). Doordat vooral mondeling taalgebruik uit vast woordcombinaties en collocaties bestaat is het van belang hier aandacht aan te besteden, zoals eerder geconstateerd voor leesvaardigheid. Gezien de onderbelichte positie van spreekvaardigheid in de Engelse lespraktijk (door organisatieproblemen en geringe feedback als gevolg van tijdgebrek) zou volgens Peters meer aandacht voor gespreksvaardigheid wenselijk zijn.

Hoofdstuk 7 behandelt intentioneel woordenschat aanleren waarbij de nadruk ligt op het verwerven van de woordenschat zelf. Daarbij zijn de woordenschattoefeningen gericht op het leren van de vorm-betekenislink, het consolideren van die link en het opbouwen van woordkennis (collocaties en associaties). Peters benadrukt o.a. het grote nut van het gebruik van *English Vocabulary in Use* (Cambridge) als voorbeeld van een thematische woordenlijst gelinkt aan taalvaardigheidsniveau van de leerlingen. Een tweede nuttige bron is www.vocabulary.com.

Hoofdstuk 8 behandelt toetsing en gaat in op formatief en summatief toetsen en of toetsing valide en betrouwbaar wordt afgenomen en of een toets daadwerkelijk haalbaar is. Ook geeft de auteur voorbeelden van toetsen die aan relevante criteria voldoen. En ook in dit hoofdstuk is er meer dan voldoende verwijzing naar websites en referenties.

Elke Peters verschaft een schat aan bruikbare informatie en praktische toepassingen met dit boek. Toegegeven, het is niet heel makkelijk en bijzonder informatiedicht, maar biedt veel (recente) inzichten over woordenschatverwerving. Aanbevolen voor lerarenopleidingen en docenten die geïnteresseerd zijn in hoe je nu je studenten effectiever woorden kunt laten leren.

n.a.v.

Woordenschat aanleren in een vreemde taal

Hoe doe je dat?

Door Elke Peters

Acco Leuven/Den Haag

180 bladzijden

ISBN 9-789463441865

Johan van Wijk

Oktober 2021